

IRKA

2021/2

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXVIII. évfolyam, 2021/2. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Eva

Grafika: Kalinics Erika. Tördelészerkesztő: Fabian Zoltán

Szerkesztőbizottság: Orosz Illdikó (elnök), Kalinics Erika, Kulán Ágnes, Espán Margaréta

Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikóla magánvállalkozó,
88000 Ungvár, Oszpenko u. 35. +380505236178
Rend. sz.: 1512 Peldáyszám: 5000.

Levelezési cím: c/o KMP SZ, 90202 Beregszász, Ózga Kobilyanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMP SZ TERJESZTÉSÉBEN

ІРКА

Дітський журнал Закарпатського уторського педагогічного товариства
XXVIII рік видання, 2021/2

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габода Сва

Графіка: Калічич Ерика. Верстка: Фабіан Золтан

Комісія по редакції: Орос Ілдіко (голова), Калічич Ерика,

Кулін Агнес, Ешпан Маргарита

Регістраційне свідчення: 3Т N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Мікола Васильович.

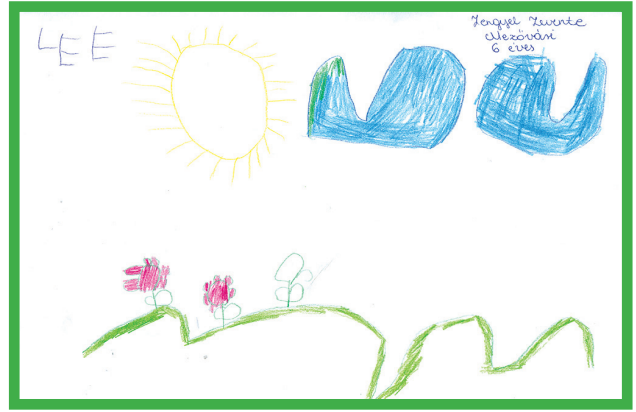
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178

Зам.: 1512 Тираж: 5000.

Поштова адреса: Ешпан Маргарита, Берегове, вул. Озга Кобілянська, 17.
Розповсюджується Закарпатським уторським педагогічним товариством

Tóth Szintia, Mezővári

Lengyel Levente, Mezővári

Zán Fábian Márton, Mezővári

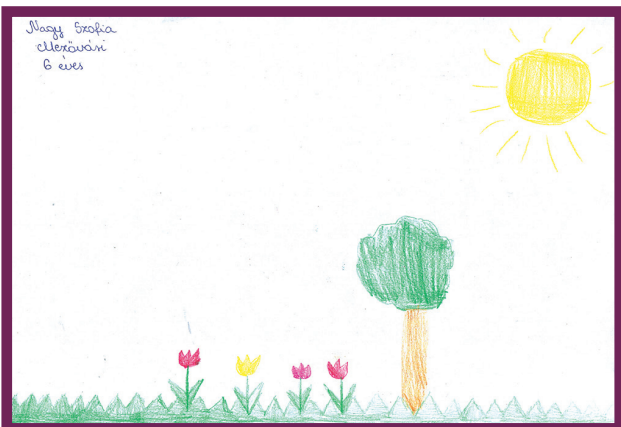
Szabó Lehel, Mezővári

Lefler Dorka, Mezővári

Józán Hanna, Mezővári

Nagy Szofia, Mezővári

Polyák Krisztián, Mezővári

Kedves Irkások!

Ebben az évben is több szünidőben volt részetek a megszokottnál. Reméljük, a nyári vakációt már nagyobb nyugalomban töltitek, töltjük majd, mint a tavaszi hónapokat.

Addig is hadd hívjuk fel a figyelmeteket néhány nyári jeles napra!

Június 4-én lesz a *nemzeti összetartozás napja*. Ekkor a 101 évvel ezelőtt, 1920-ban aláírt trianoni békediktátumra emlékeznek a világ magyarsága. Ez az a szerződés, amely miatt vidékünket is elcsatolták Magyarországtól. Tavaly a kerek évforduló alkalmából a 2020-as évet a nemzeti összetartozás évévé nyilvánították annak kifejezésére, hogy minden magyar egy nemzethez tartozik. Az idei, 2021. év pedig a nemzeti újrakezdés éve.

Június 24-éhez, *Keresztelő Szent János* vagy más kifejezéssel *Szent Iván napjához* népi időjósok kapcsolódnak: amilyen az idő ezen a napon, olyan

lesz a következő 40 napban is. Ha Szent Ivánkor szól a kakukk, akkor jégverés fenyegeti a vetést.

Július 20-a *Szent Illés próféta napja*, amelyen a megfigyelések szerint gyakoriak a viharok, a jégverés. A népi időjósok szerint: Illés esője kilyuggatja a diót, mogyorót.

Augusztus 4-én *Domonkos napja* van. Ha Domonkos forró, kemény lesz a tél. Ha esik ezen a napon, az száraz telet ígér.

Augusztus 20-a a *keresztény magyar állam megalapításának ünnepe*. 1083-ban ezen a napon avatták szentté István királyunkat. Szent István napja az aratás lezárását és az új kenyér ünnepét is jelenti.

Minden olvasónknak felejthetetlen nyarat kívánunk! Ha élményeitekről rajz, vers, mese vagy bármilyen beszámoló készül, bátran küldjétek el nekünk!

Gazdag Erzszi

HOL VAN A NYÁR?

Kati, kató, katibogár,
mondd meg nekem: hol van a nyár?

Ott, hol a fülemüle,
fagyalbokor közepébe,

nádirigó víg sípjában,
patak csobogó fodrában,

búzavirág kék szemében,
ezüsthalka pikkelyében.

Ott trilláz a réti fűben,
egy kis tücsökhegedűben.

Göncölszekér rúdja mellett
csillagökröket terelget.

Égen-földön megtalálad,
ha az erdőt, mezőt járod.

Rovatvezető: Gabóda Éva

Sarkady Sándor

NYÁR

Dünyög a dongó,
forró nyár – álmos a lepke,
lustán száll.

Szitakötő zümmög,
öreg béka hümmög –
záport vár.

Szól a pacsirta,
zengő nyár, búzamezőben
fürj sétál.
Bókol a búza,
pipacs koszorúzza –
sarlót vár.

Hétfári Andrea

PILLANGÓ

Pillangó koromban
pipacson forogtam,
pirosló szoknyában
táncomat így jártam.

Búcsúztam anyámtól,
hogya jött a zápor.
Szirmok közt akárhol
elrejtett a sátor.

Lepkeként pilléztem
virágok kelyhében,
mesélő kertekben
hold fényét rejtettem.

Réteken regéltem
hetedhét mesékben.
Egyszer csak megnőttem,
tündér lett belőlem.

Pákozdi Gabriella

MOSAKODÓS MONDÓKA

Egy – hold az égre megy.
Kettő – csillagmintás kendő.
Három – szemed csípi álom.
Négy – fürdővízben légy.
Öt – sikáld üstököd.
Hat – mancsod még ragad.
Hét – mosd füled tövét.
Nyolc – tiszta minden porc.
Kilenc – kis kegyenc.
Tíz – tejbegríz,
kanalazd be, finom, meleg,
aztán gyerünk, ágyba veled!

HOGYAN RÖPÜLT VERSENYT A KOLIBRI ÉS A GÓLYA?

Afrikai népmese

A kolibri egészen kicsi madár, alig nagyobb a lepkenél. De a szárnyai nagyon gyorsak. Olyan gyorsan röpül, akár a kilőtt puska. Egyszer aztán a fejébe vette, hogy legyőzi a legnagyobb gólyát is, pedig az akár naphosszat a levegőben marad, csak hogy a röpte nagyon lassú és nehézkes.

– Komámuram – szólt a gólyához –, nem repül-nénk egyszer versenyt?

– Miért ne? De vajon elég erős vagy hozzá?

– Nagyon erős vagyok! – büszkélkedett a kolibri.

– No, majd meglátjuk. Mikor versenyezzünk?

– Holnap reggel.

– Jó. Holnap reggel várlak.

Másnap reggel a kolibri a gólya elé állt.

– No, komámuram, mi újság? – kérdezte a gólya.

– Nincs semmi különös.

– Akkor hát kezdhethetjük a versenyt. Ki repül első-nek? Kezdd talán te, én meg majd utánad röpködök.

A kolibri fölröppent, s hamarosan eltűnt. Ekkor a gólya is felröppent. De alighogy a folyó fölé ért, a kolibri kifáradt, a vízre hullott, s ott vergődött, csapkodott a szárnyával. Hamarosan odaért a gólya.

– No, komámuram, mi újság? – kérdezte nevetve.

– Nincs semmi különös – válaszolt a kolibri.

– Látod, hogy megjártad? – nevetett a gólya.

– Komámuram, engedd meg, hogy a farktolla-iba kapaszkodjam! – kérte alázatosan a kolibri.

– Nem bánom – mondta jólelkűen a gólya, s egyik hosszú lábát, amelyet röptében mindig ki-nyújt, hogy azzal kormányozza magát, most oda-tartotta a bajba jutott kolibrinak.

– Ül csak a lábamra!

A csuromvizes kis madár a gólya lábába kapaszkodott, szépen elhelyezkedett rajta, s fölkiáltott:

– Rajta, sógor! Előre!

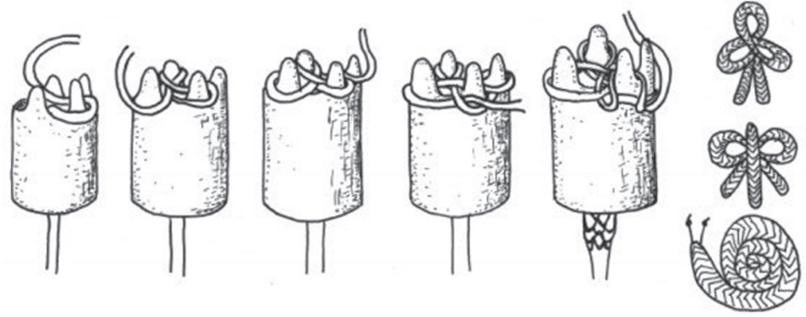
Így repültek együtt, és estére kelve a folyam túlsó partjára értek. Mondjátok meg, melyikük volt a győztes?

CSIGABIGA FONALBÓL

Anyagok, eszközök: színes fonalak, körmöcske.

Munkafolyamat: Egy szálát fentről belőgatunk a körmöcske középső nyílásába. Az egyik kezünkkel lefogjuk, a másik kézzel a fonal másik végét kívülről indítva nyolcas alakban a két szemben lévő körmöcskére tekerjük, majd folytatjuk a másik két szemközti körmöcskén. Mikor az első tekeréshez érünk, az alsó szálát lehúzzuk a körmöcskéről, ezzel gyarapítjuk a belőgatott fonalat. Így megyünk folyamatosan körbe, átemelések után lefelé meghúzzuk finoman a fonal végét. A kívánt hosszúság elérése után a szemeket egymás után áthúzzuk az elvágott fonalon, így nem futnak le a szemek. Föltekerjük, cérnával rögzíthetjük különböző figuráknak (például pillangó, csiga).

SZÉLFORGÓ KÉSZÍTÉSE

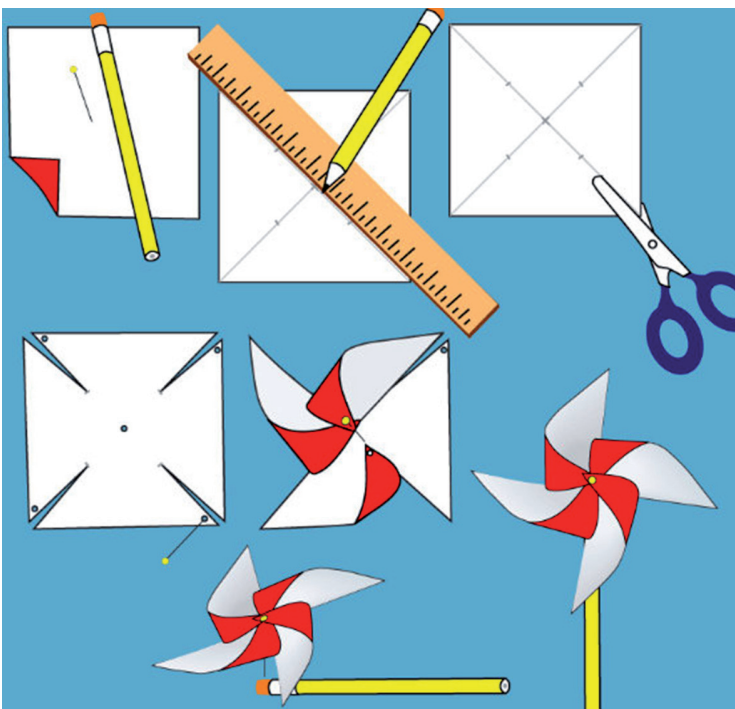
Jó játék a szélforgó! Lehet vele szaladva játszani, de szelesebb időben elég feltartani a kezünkben, máris szépen forog. Ha kinti cserepes virág széléhez szúrjuk, mindig jelzi, ha feltámad a szél; ilyen esetben érdemes filcből vagy foamiránból készíteni.

Hozzávalók: egy 15 x 15 centiméteres lap, vonalzó, ceruza, olló, ragasztó, szívószál vagy hurkapálcika.

Elkészítés: Szabályos négyzet alakú papírlapra átlósan két vonalat rajzolunk. Az így kapott négy vonalra a középponttól számítva nagyjából az 1/3-ához jelölést teszünk.

A jelölésekig bevágjuk a papírt. Az ábrán is jelölt sarkokat és a középpontot kilyukasztjuk, gombostűvel rögzítjük (a sarkokat ragasztással is megerősíthetjük, így tovább tart).

Botra szúrjuk, és lehet használni!

ELLENKEZŐ IRÁNYBA MUTATÓ FIGURÁK

A képen egy sorban azonos figurák láthatóak. Egy-egy közülük ellentétes irányba néz. Ha megtalálsz, melyik az, színezd ki!

KINCSSZERZÉS

A résztvevőkből két csoportot alakítunk: támadók és védők. Felírjuk és rögzítjük a feladatokat. Például: szavalj el egy verset, énekelj egy népdalt, mondd el valamelyik szorzótáblát, csinálj 10 guggolást, ugrálj fél lábon, stb.

A támadók célja, hogy megszerezzék a kincset. Ez bármilyen tárgy lehet. A kincs megszerzése akkor érvényes, ha valaki a kezébe veszi és felemeli a földről. A védők feladata, hogy megakadályozzák a kincs elorozását.

Mindegyik támadó mellkasára ragasztószalaggal vagy kitűzővel egy lapot helyezünk, amelyen egy egyszerű feladat szerepel. Akit egy támadó megérint, annak vissza kell mennie a kiindulóhelyére, ott kell maradnia fél percre, s közben végre kell hajtania az adott feladatot. Ha teljesítette, visszaszállhat a játékba.

A játékot izgalmasabbá lehet tenni úgy, hogy minden védő hátán szerepel egy kód vagy szám, amelyet kimondva le lehet fagyasztani őt fél percre.

CSILLAGFO(R)GÓ

A játékhoz szükségetek lesz egy nyakkendőre vagy textil zsebkendőre. Kell egy játékvezető is. A játékot megelőzően pedig határozzátok meg a győzelemhez szükséges pontszámot.

A játékosokat legalább 3-4 fős csapatokra osztjuk. A csapatok egy csillagot (ikszet) alkotnak, melynek a közepén van a nyakkendő (vagy zsebkendő). A játékosok terpeszben állnak egymás után, s mindig a szélen álló, utolsó játékos fog szaladni. A játékvezető hangosan megmondja, jobbra vagy balra kell szaladnia az utolsó játékosoknak. Amint elhangzik az irány, minden utolsó játékos szalad egy kört, míg vissza nem ér a saját csapatához, majd átmászik a csapattársai lábai között, elveszi a nyakkendőt, és beáll a sor elejére. Az a csapat kap pontot, amelyiknek sikerül megszereznie a nyakkendőt. A játék addig tart, amíg valamelyik csapat el nem éri a játék elején meghatározott pontszámot.

VERSENYFUTÁS A HELYÉRT

A játékosok szoros kört alkotnak, arccal befelé állva. Egyvalaki a körön kívül fut, majd a körben állók valamelyikének a vállára ütve kiált: „Gyere velem!” A körön kívüli játékos továbbfut abban az irányban, amelyikben addig is haladt, míg a hívott fél az ellenkező irányba kezd futni. Mindketten

azon igyekeznek, hogy előbb jussanak a körben üresen maradt helyre. Aki hamarabb érkezik, beáll oda, a másik pedig átveszi a hívó, vagyis a körön kívüli játékos szerepét.

Fontos: a félreértések elkerülése végett vigyázni kell arra, hogy az üres helyre csak egy játékos férjen.

A POZSONYI SÉTATÉREN

Ebben a játékban nincsenek győztesek. A cél az, hogy mindenki együtt szórakozzon.

Négyfős körökbe állunk (fiúk, lányok vegyesen) kézfogással, és először a jobb, majd a bal lábunkat tesszük keresztbe ide-oda a dallamrészek alatt:

*A pozsonyi sétatéren megy a villamos (jobb láb),
Arra ül a kis Mariska, jaj, de aranyos (bal láb),
Arra ment egy német úr, és melléje ült (jobb láb),
Csak az a baj, hogy Mariska nem tud németül (bal láb),*

Csik-csak-csakugyan, kilenc a cigány (fel-le irányuló mozdulattal tapsolunk),

Engemet a babám a moziba vár (elindulunk balra, a jobb kezét mindenki a kör középpontja felé nyújtja),

Csik-csak-csakugyan, kilenc a cigány (újra tapsolunk a kezünkkel),

Engemet a babám a mo-zi-ba vár (irányt váltunk, bal kezünket tesszük a középpont felé).

A játékot többször egymás után játsszuk el, de úgy, hogy az ének tempója mindig gyorsuljon.

Balega Beatrix, Csoma

Devecseri Gábor

ÁLLATKERTI ÚTMUTATÓ

Ez a cinke oly picinke,
falevélből van az inge,
pókhálóból a szoknyája,
makkhéjból a csizmácskája.

Csak fűvön élt a kis zebra,
de most rákapott a zabra;
végül is elvitték Szobra,
ott oktatják szebbre-jobbra.

Mért tanulnak a kis vércsék?
Azért, hogy a leckét értsék.
Tanítójuk egy hasas,
pápaszemes, lomha sas.

Megy a hajó, nézd a nyulat:
Lepencéig rajta mulat.
De a dühös orángután
kiszáll nyomban Horány után.

„Apám – így szól a kis bálna –,
hadd mehessek el a bálba.”
„Nem mehetsz el, fiam, Péter,
nem vagy még egy kilométer.”

A hód arcán enyhe pírral
csókolózik a tapírral.
Rosszallja a jegesmedve:
– Nem vagytok még megesketve!

– Szorgoskodnám – szól a hangya –,
ha a tücsök békén hagyja;
de rázendít folyton s újra:
táncolunk a rock and rollra.

Miért cikáznak a kis fecskék?
Hogy az eget kékre fessék.
S ha mindenütt van már festék,
„Kész a tavasz” – jelenthessék.

– Édes párom, adj egy csókot –
kéri Pókné a zord Pókot.
– Elkapott a méreg sodra,
nem szomjazom a csókodra.
Inkább egy jó korsó serre.
Készülök a válóperre.

„Ne ugrándozz, ne táncolj,
ne bomolj,
az iskolás fiúcska mind komoly.”
Garázda kölykét inti így a moly.

Fekete az ablakpárkány,
rákönyököl a kis sárkány;
hat feje néz az utcára,
egy a leckét bent biflázza.

Mester Györgyi

KI A LEGJOBB KERTÉSZ?

Nem is gondolnánk, milyen sok kis élőlény lapul a föld felszíne alatt, akik nemcsak a mindennapjaikat töltik ott, de az a „munkahelyük” is.

Rövid kis életük során „kertészkednek”, művelik, szemcséssé morzsolgatják a földdarabkákat, így teszik jól termővé, gazdagabbá a talajt.

És hogy kik ők? Kik végzik ezt az értékes munkát?

Hát például a galacsinhajtó meg a pattogóbogár, de ilyen a mulatságos nevű nagy nyárlevelész, és nem hagyhatjuk ki a hasznos földművelők sorából a csigákat, algákat és a gombákat sem.

Az ászkarák, az ugróvillás és az atka szintén jó avarbontók.

Ők valóságos hulladékhasznosító specialisták: a növényeket és az állatok ürülékét, illetve tetemét úgy bontják le, hogy a bennük lévő tápanyagokat a növények ismét hasznosítani tudják.

Mivel a felsoroltak mindnyájan nagy földművelők voltak, egyben büszkék és hiúk a maguk mesterségére, el akarták dönteni, mégis ki a leghozzáértőbb közülük?!

Versengeni kezdtek.

Bírónak Természet apót kérték fel, döntse el ő, melyikük érdemli ki A legjobb kertész megtisztelő címet, ki a legméltóbb rá.

Természet apó az erdő közepén lévő tisztásra hívta össze a versengőket. Amikor már mindnyájan ott voltak, apó végigfuttatta szemét a kis csoportosuláson.

– Büszkék lehettek magatokra, mert elismerem, mindnyájan kiváló és értékes munkát végeztek. De nem gondoljátok, hogy hiányzik közületek valaki?

Az állatok hirtelen nem tudták, mire gondol. Akkor azonban a galacsinhajtó – aki amúgy a leginkább fogékony volt a szeretetre és az együttérzésre – megszólalt.

– Nem is értem, hogy feledkezhattünk meg Gerzsonról, a fiatal földgilisztáról! Hiszen ő ugyanazt a munkát végzi, mint mi.

És a galacsinhajtó bebizonyította, hogy nemcsak együttérző, de igazságos és okos is. Megfordult, és már ment is Gerzsonért.

Együtt tértek vissza. A szégyenlős kis giliszta a tisztás szélén, egy levél alá húzódott meg. Onnan hallgatta, mit mond róla a galacsinhajtó. Ha tudott volna, bizonyára elpirul, mert annyi jót hallott magáról, amire ő nem is gondolt.

A galacsinhajtó részletesen elmesélte, mit lehet tudni Gerzsonról.

– Hát elsősorban azt, hogy gyűrűsféreg, és nagy talajevő. Szó szerint átrágja magát a földön, és a benne lévő elhalt, parányi növényi részeket megemészt. Ha pedig nincs a talajban elég korhadó növényi anyag, friss növényi részeket húz be a járataiba. Az ürülete rendkívül jó trágya. Földbe fúrt járatai nyomán lazább lesz a talaj, így a levegő és a víz könnyebben átjárja, a folyamatos ásás következtében pedig termékenyebbé válik. A soha el nem fáradó Gerzson nemcsak napközben végzi a talajban hasznos munkáját, de éjjel is, a föld felszínén, a lehullott leveleket fogyasztja. Mit is mondhatnék még róla? – töprengett el ekkor a galacsinhajtó.

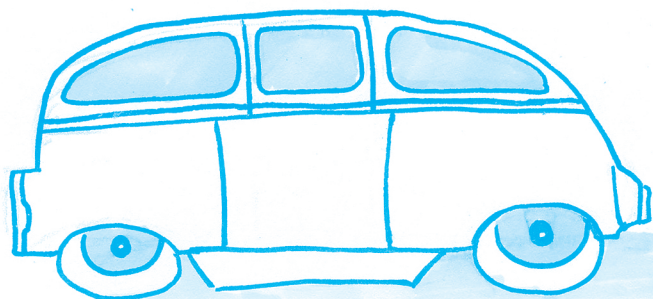
Természet apó segítette ki:

– Talán annyival kiegészíthetném, hogy a giliszták a szárazság elől a mélyebb talajrétegekbe ássák be magukat, ha viszont esni kezd az eső, a talajba szivárgó víz elől a föld felszínére húzódnak. A nagy meleget sem szeretik, de ha erősen lehűl a levegő, attól a mozgékonyáguk szinte nullára csökken. Amit én tettem hozzá, azt is érdemes tudnia annak, aki alaposabban meg akarja ismerni Gerzson, de a lényegét a galacsinhajtó mondta el. Lássuk be, minden versengő munkája hasznos és fontos, de – szerintem – A legjobb kertész címet mégis a szorgos Gerzson érdemli ki.

Furcsa módon a többiek nem berzenkedtek. Senki nem volt elégedetlen, hiszen Természet apó mind-egyikük munkáját egyformán elismerte, értékesnek tartotta. A címet meg hadd kapja meg Gerzson!

És akkor a megtiszteltetéstől, meg hogy ilyen sokra tartják az ő kis lényét és az általa végzett munkát, úgy tűnt, mintha Gerzson tényleg elpirult volna...

Orgoványi Anikó

GUSZTI, A GILISZTA

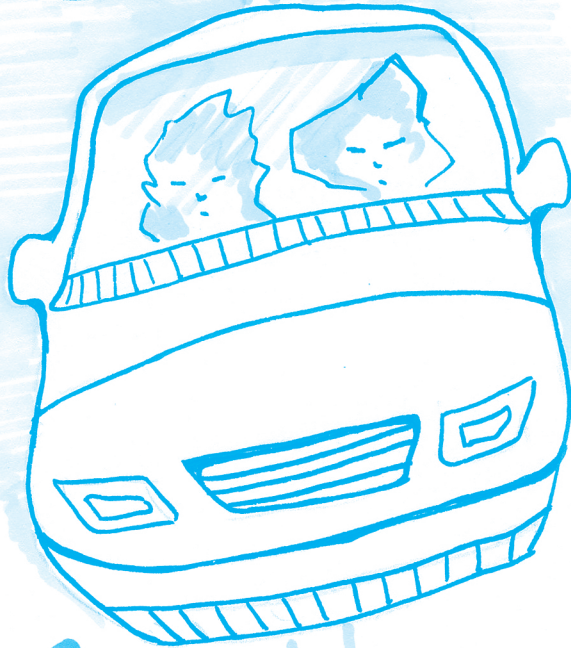
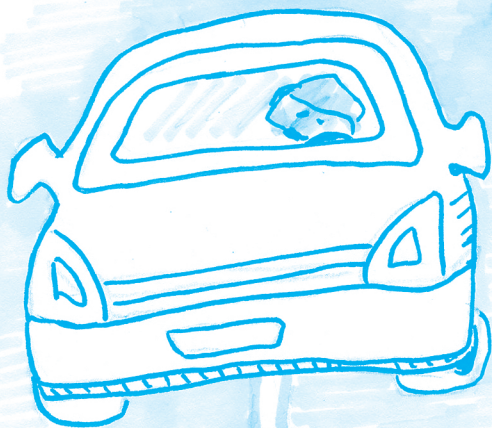
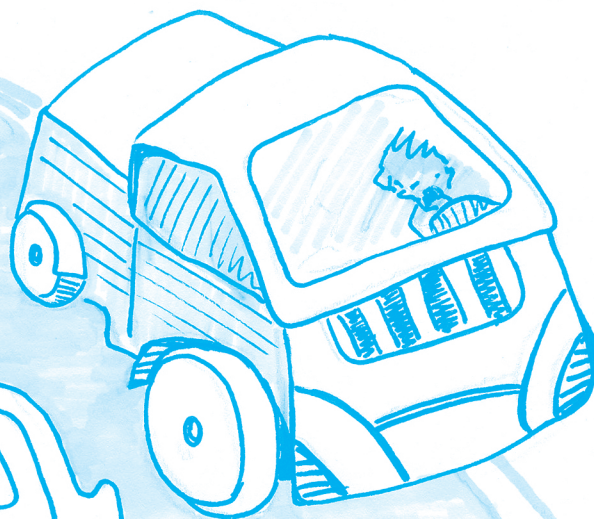
Guszt, a giliszta új kalandra vágyott, fel akarta fedezni a híres nagyvilágot.

Kimászott a földből, hívta őt a túra, merészen kicsusszant a forgalmas útra.

Milyen jó is lenne magas hegyet mászni, tengerparti fővenyen lazán dagonyázn, lombos erdő mélyén virágot szaglászni, csigával, szöcskével vígan barangolni!

Jaj, Guszt, a giliszta, ó, te szegény pára, hát nem gondoltál a nyüzsgő nagyvilágra?

Sokan járnak erre, kemény cipőtálpak el is taposhatnak, kocsikerekei ki is lapíthatnak, éles madárcsőrök fel is apríthatnak! Mi lesz veled akkor? Vége a kalandnak!

Hamar el is fáradt Guszt, a giliszta, megroppant a háta, kiszáradt a torka, a porhanyós talajba bizony vágyott vissza!

Ám a kemény betonon nem volt még egy rés se, reménye sem lehetett így a menekvésre.

Nyiklett-nyaklott, kanyargott, nem talált egy kanyart ott.

Szerencse, hogy arra jártam, és hogy éppen rátaláltam, megsajnáltam, fölemeltem, puha földbe beletettem.

S láss csodát! Guszt, a giliszta se látott, se hallott, elfeledett mindenféle világjáró kalandot.

„Otthon, édes otthon!” – kiáltott kacagva, s fúrópajzsként gyúrte magát a porhanyós talajba.

Az én jó cselekedetem meg is volna mára, így ezen a jeles napon nem éltem hiába.

HÉTFŐ, KEDD

Hét - fő, kedd, szer - da, csü - tör - tők, pén - tek, szom - bat, va - sár -
 nap. Jó dol - gunk van, mint er - dőn a ma - dár - nak.

POSTAVÁRÓ

1. A - mi - kor a mu - ta - tó nyol - con jár, pos - tás esen - get, hal - lom már.
 2. Ku - ta - tom a le - ve - let, hon - nan jó? Min - den perc egy esz - ten - dő.
 Pos - tás, ne si - ess, ho - va is mégy? Egy i - de, két i - de, hár' i - de, négy.
 Nem vársz ü - re - sen, le - ve - les - polc, öt i - de, hat i - de, hét i - de, nyolc!

BOJTÁR VOLT A NAGYAPÁM

Boj - tár volt a nagy - a - pám, boj - tár va - gyok én is.
 Csak a bot - ját hagy - ta rám, gaz - dag va - gyok még - is!
 Kis - bá - rány - kám mel - lém fek - szik, szun - di - ká - lunk
 sok - szor es - tig, jój - sza - kát kí - vá - nok!

ESTE VAN MÁR, KÉSŐ ESTE

1. Es - te van már, ké - ső es - te, pász - tor - tü - zek ég - nek mesz - sze.
 2. Száll a ma - dár ág - ról ág - ra, száll az é - nek száj - ról száj - ra.
 3. A fa - lu - ba' min - den csen - des, még az éj - ma - dár sem rep - des.
 Mesz - sze, mesz - sze, más ha - tá - ron, az al - föl - di ró - na - sá - gon.
 Már a nap is le - me - nő - ben, tü - zet ra - kott a fel - hő - ben.
 Nyu - go - da - lom la - kik ben - ne, mint - ha te - me - tő - be' len - ne.

TÁJÉKOZÓDÁS IRÁNYTŰ SEGÍTSÉGÉVEL

Az iránytű kis szerkezet, melynek segítségével megállapíthatjuk a világtájakat. Az iránytűben mágneses mutatótű van. Ennek egyik vége az északi, másik vége a déli irányt mutatja. Az alatta lévő lapon a világtájak rövidítésének betűit láthatod: észak – É, kelet – K, dél – D, nyugat – Ny. Ezek a fő világtájak. Angol megfelelőik pedig: N – North (észak), S – South (dél), E – East (kelet), W – West (nyugat).

Hogyan használd az iránytűt?

Helyezd vízszintes helyzetbe! Várd meg, hogy a mutató nyugalmi helyzetbe kerüljön, vagyis ne mozogjon. Óvatosan mozgasd a dobozt, míg a tű festett vége be nem áll az É-i irányba.

Viharos, zivataros időben ne használd az iránytűt, mert nagy eltérést mutat!

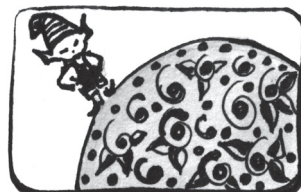
Használatkor kerüld a nagyfeszültségű vezetékeket, vaskerítést, vasútvonalakat, mert ezek is eltérítik a mágnesűt!

A fő világtájak között mellékvilágtájak vannak. Ezek segítenek még pontosabban meghatározni az irányokat. A hajók, repülőgépek, a katonai járművek, tájfutók számára ez rendkívül fontos.

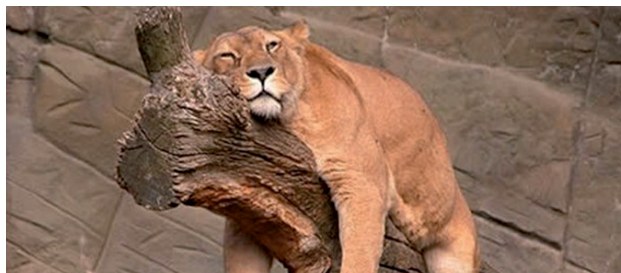
Mellékvilágtájak:
északkelet – ÉK
délkelet – DK
délnyugat – DNy
északnyugat – ÉNy

Tanuld meg a versikét!

Elöttem van észak,
hátam mögött dél,
balra a nap nyugszik,
jobbra pedig kél.

A LEGTÖBBET ÉS LEGKEVESEBBET ALVÓ ÁLLATOK

Alszik, mint a mormota. Húzza a lóbórt. Beszédünkben gyakran célunk valamelyik állat alvási szokásaira. De vajon tudjuk-e, valójában mi a helyzet az állatok alvási szokásaival? Hoztunk nektek néhány érdekességet.

A Közép- és Dél-Amerikában honos bagoly-majom napjainak több mint 70%-át alvással tölti, mindössze 7 órát van ébren.

Az oposzum napi 18 órát szunyókál.

Az óriástatu több mint 18 órát alszik egy nap.

A barna denevér mindössze 4 órát van ébren. Pihenéssel töltött idejét pedig féléves téli álommal is tetézi.

A szarvasmarha nem alszik 4 óránál többet egy nap.

A birka napjai nagy részét legelészéssel tölti, és mindössze 3,8 órát pihen.

A szamárnak alig 3 óra alvás is elég. Hasonló a helyzet a lovakkal is: 3 órát alszanak csak, azt is megszakításokkal.

A zsiráf a rekorder: napi 2 óra alvással is bőven beéri.

TERMÉSZETES ESŐJELZŐK

Tudod-e, hogy:

– ha a békák magasan ülnek, szép, meleg idő várható?

– ha a békák sokat brekegnek, vagy a vízbe ugranak, és ott maradnak, eső várható?

– ha a rigók nyugtalanul fütyörésznek, eső várható?

Garay Zsuzsanna

AZ ELVESZETT GYÖNGY

Először nagyon sajnáltam a gyöngyöket.

– Még lábuk sincs – mondtam elégedetlenül.

A gombok jobban tetszettek, mert volt köztük lapos, gömbölyű, egyikén két lyuk volt, másikon négy. Volt, amelyiknek az egyik oldala fényes volt, a másik matt. Voltak csontból készült gombok, meg olyanok, amelyek azzal a textillel voltak bevonva, amiből a kosztüm készült, hogy szépen harmonizáljanak.

– Igaz, hogy nincs lábuk – válaszolta anyu –, de tudnak gurulni.

– Ugyan, gurulni! Az is valami! – legyintettem.

Pár nappal később kiborult az egyik dobozka, szétgurultak a gyöngyök. Úgy szedegettük fel őket. Egy nagy fényes hiányzott.

– Vajon hol lehet? – kérdezte anyu, és seprűvel próbálta megkeresni. A porszívót nem merte bekapcsolni, mert akkor az beszippantotta, örökre elnyelte volna.

Este, lefekvéskor eszembe jutott a gyöngy.

– Csak nem fél egyedül? A társai nélkül? – faggattam anyut, amikor betakart.

– Nem – hangzott a válasz, és anyukám megpuszilt, jó éjszakát kívánt, elindult az ajtó felé, és a keze már a villanykapcsolón volt, amikor a halk nyöszörgésem megállította:

– De a társai nélkül kuksol valahol. A sötétben...

– Biztosan csodálatos kalandok esnek meg veled – szölt anyu.

– Miféle kalandok? – élénkültem fel, és tudtam, hogy mese következik.

– Hát – ült le anyu az ágy szélére –, lehet, hogy begurult a szekrény alá. És a szekrény mögött tanáznak a...

– A pókok – vágtam közbe.

– Úgy van. Még hozzá messze földön híres pókok. Ők készítik a legfinomabb, leheletvékony selymet.

– Talán ruhát készítenek a gyöngynek.

– Ha nem ruhát, akkor fátylat.

– Jaj, csak el ne szakadjon!

– Miért szakadna el? Az ágy alatt nincsenek tövisek, amikbe beleakadhatna.

– A seprűnyéltől, amit bedugtál az ágy alá.

– Akkor többet nem döfködünk a seprűnyéllel – ígérte meg anyu komolyan, de nem hagytam, hogy befejezze a mondatot.

– És ha nem a szekrény alá, akkor hová gurult?

– Akkor... – nézett körül anyu a szobában –, akkor az asztal alá. És ott van a... – anyu elhallgatott egy pillanatra, és már tudtam, felfedezte, hogy kiborult

a hegyező – ...a kihegyezett ceruzák forgácsa.

Azt hittem, le fog szidni, de ő csak folytatta a kalandokat:

– És a nagy

forgácshalom betemette a gyöngyöt.

– Akkor ki kell onnan szabadítani!

– Igen ám, de nem hallja senki, ahogy kétségbeesetten kiabál, a forgács letompítja a hangot.

– Majd holnap összesöpröm – fogadkoztam –, és akkor kiszabadul.

– Jó – bólintott anyu –, de az is lehet, hogy már előbb kiszabadul.

– Hogyan?

– Éjszaka belopódzik Pajkos cica, és széttúrja a forgácshalmot.

– Az nagyon jó lesz.

Még másnap is az elveszett gyöngy sorsa foglalkoztatott.

– Anyu ugye egy gyöngy nemcsak gurulni tud, hanem pattanni is?

– Azt hiszem, tud.

– És mi van, ha felpattant a virágok közé? – kupordtam le anyu mellé, aki a virágágyásoknál gyomlált.

– Olyan magasra?

– Olyan magasra.

– Hát, végül is elképzelhető.

– És ott mi történt veled?

Anyu elgondolkozott. A nappaliban egy hibiszkusz állt, az udvarból éppen ráláttunk. Szép, mélyvörös virága volt.

– Belebújt a virág tölcserébe – felelte anyu.

– És? – sürgettem.

– És éjjel jöttek a tündérek.

– Tündérlányok – pontosítottam.

– Nem, nem – rázta a fejét anyu –, egy tündérkirályfi.

– Királyfi? – csodálkoztam.

– Úgy ám, egy királyfi, aki egy rózsza tövisét csatolta az oldalára kardként, aki levélből készült köpenyt viselt. Házasodni akart, de a kiszemelt tündérkisasszony azt a feladatot kötötte ki a kőrőinek, hogy csak annak adja a kezét, aki a legkülönlegesebb ajándékot hozza a számára. A királyfi éjjel letépte a virágot, és másnap a menyasszony megtalálta a virágban a gyöngyöt, így a királyfinak nyújtotta kezét, és a mi elveszett gyöngyünket illesztette a menyasszonyi koronájára.

– De hát akkor soha nem kerül vissza hozzánk a gyöngy.

– Nem. De cserébe örökké ott fog tündökölni a koronában.

És a gyöngyöt tényleg soha nem találtuk meg.

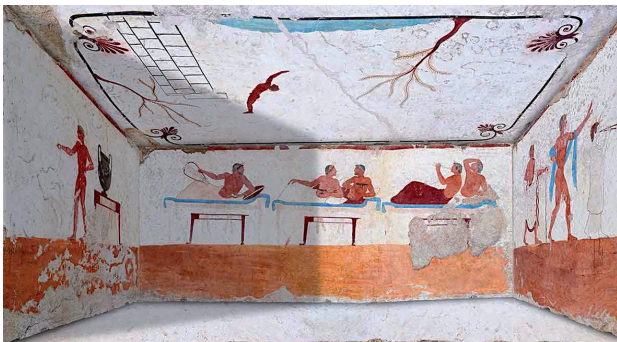
Kedves Művészetkedvelők!

Hamarosan újra itt a nyár, és a nagy forróságban mi sem esik jobban, mint felkapni a fürdőruhát és csobbanni egyet: tóba, folyóba vagy medencébe, mert a fürdőkád azért mégsem az igazi, és egy csobbannás után hosszú lenne otthon a takarítás. Ahogy a jobb oldali barlangrajz is mutatja, már az őskori emberek is szerettek megmártózni, csak úgy kikapcsolódásképpen, és ez a szokásunk máig megmaradt. Egyeseknek jobban, másoknak kevésbé kedvére való ez a tevékenység, de fürdőzni azért most is szeretünk.

Sosem felejttem azokat a nyarakat, amikor a nagydobronyi víztározóra jártunk ki fürödni a családommal, ott tanultam meg úszni is, de az ungvári uszodába is szívesen ellátogatok a mai napig. Biztos nektek is eszetekbe jut egy jó emlék, ami a fürdőzéssel kapcsolatos, esetleg egy kirándulás valamelyik folyóhoz, vagy a Balaton partján egy nyári tábor, akár egy vakmerő csúszdázás egy medencés strandon. A művészek is sokféleképpen csobbantak a vízbe, és mártóztatták meg alkotói gondolataikat a fürdőzés témájában. Nézzük is meg, mit akartak elmondani az alkotók, és hogyan mutatták be különböző eszközökkel a fürdőzés témáját!

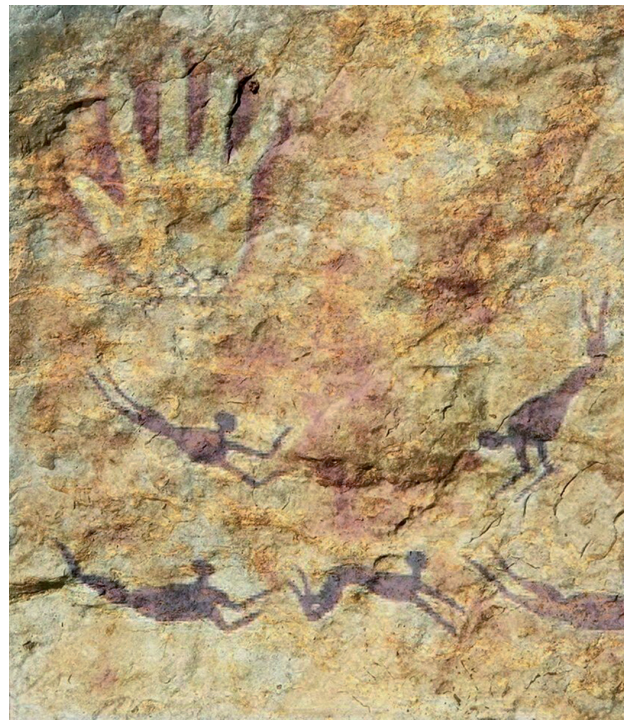
Az *Úszók barlangjára* (1.) 1933-ban egy magyar felfedező, gróf Almásy László talált rá, akinek az életéről film is készült *Az angol beteg* címen. A barlangot megtalálva a felfedezők elcsodálkoztak a korábban nem látott úszó mozdulatokat mintázó pálcikafigurákon, méghozzá a Líbiai-sivatag kellős közepén, ami arra utal, hogy az őskorban biztosan víz borította a területet, több tó is lehetett ott.

Az ókori és még annál is korábbi ábrázolásokon, amikor fürdőzőket látunk, elsősorban a természetben „járunk”, és sokszor meztelen ábrázalásokkal találkozunk, olyan embereket látva, akik általában szabadidejüket töltik a vízben. Akik a fürdőzést művészi szintre vitték, és egész fürdőkultúrát, fürdőzőszokásokat és szabályokat hoztak létre, nem voltak mások, mint az ókori görögök. *A bűvár sírja* (2.) néven elhíresült falfestményeken-freskókon,

2. A bűvár sírja. Görögország (i. e. 480 körül)

Rovatvezető: Kulin Ágnes

1. Úszók barlangja. Egyiptom, Szahara (i. e. 10 000)

amelyek egy sírkamra falait díszítik, egy fürdőzőjeleket került a központba. A négy falon az elhunyt életéből találunk jeleneteket, amelyeket a menyegyzeten látott ábrázolás koronáz. Az elhunyt éppen egy medencébe ugrik, mintha átugrana a másvilágba.

A későbbiekben a közös fürdőhelyeken viszont sokáig nem volt megengedett a görögöknél elfogadott lenge viselet. A strandokon elzárt vagy elkerített helyeken fürdőztek a hölgyek és külön az úriemberek. A fürdőruha sem volt az a megszokott egy- vagy kétrészes ruhadarab, mint amelyekkel mostanában találkozunk. John Leech (ejtsd: lícs) angol grafikus karikatúráján (3.) gúnyosan és humorosan mutatja

3. John Leech: Úszás a hölgyeknek (1860). A Puncs szórakoztató magazinban megjelent illusztráció-karikatúra

be a fürdőző hölgyeket, akik tetőtől talpig fedve úszkálnak, közben olyanok, mintha bohócok lennének fodros fürdőhacukájukban. Aki már úszott akár csak pólóban, vagy átázott egy zuhé alatt, az tudja, hogy a vizes ruha milyen nehéz, és biztos el tudjuk képzelni, hogy ezekben a 19. századi fürdőruhákban milyen nehéz volt az úzás. A rajzon a rosszabb úszókat kötélre is kötik, nehogy a víz alá bukjának. (4.) A 20. században elkezdett változni, fejlődni a fürdőviselet divatja, ami a fürdőruhaszettek egyre kevesebb anyagfelhasználásával járt. A közösségi

4. Erkölcrendész a strandon (fénykép, 1922)

strandokon sokszor ellenőrizték a fürdőző hölgyeket, nehogy túl sokat mutassanak magukból. Ahogy a 4. képen is látjátok, éppen a fürdődressz megfelelő hosszát ellenőrzi a strandi erkölcsrendész egy mérőszalag segítségével.

Ahogy változtak fürdőzési szokásaink, a túlzásúfolt hétköznapjainkban és városokban élve nagy ritkán,

5. Chong Fah Cheong: Öt fiú a folyóparton (bronz, 2000, Szingapúr)

leginkább nyaranta vagy uszodákban és medencékben fürdőzhetünk kikapcsolódásként. Ezekre a megváltozott szokásainkra reagált egy szingapúri szobrász, aki városi környezetbe hozta el a szabad gyermekkor emlékképét köztéri bronzszobrával (5.). Az illúziókeltő szobor 5 játszódozó fiút ábrázol, akik éppen a vízbe ugranak. Az ismerős jelenetet az emlékképeink segítségével fejezzük be, és már halljuk is a csobbanást. Ezek a fiúk sosem érnek a vízbe, azért játszanak a folyóparton, hogy minden járókelőt egy szabad és boldog gyermekkorra emlékeztessenek, egy kicsit elgondolkozzanak a múlton egy rohanó nagyváros hétköznapjaiban.

David Hockney (ejtsd: dévid hokni) *Nagyobb csobbanás* című képére (6.) tekinthetünk az előző költéri szobor ellentétéként. A képen nem látjuk, ki ugrik a vízbe, az elkapott és megállított pillanatban a fröcskölő vizet fogja meg a festő. Egy gazdag, modern villa-nyaraló medencéjének szélén állunk. A nagyot csobbanó személy, legyen nő vagy férfi, biztonságos és nyugodt környezetben merül a víz alá, ami még az égnél is kékebb. A pop-art, tömegkultúra szimbólumait használó művész szintén egy vágyálmot vetít elénk, hiszen ki ne szeretne egy ilyen villa és medence partján pihenni és még nagyobb csobbanni, mint azelőtte vízbe ugrók?

Ha ezen a nyáron fürödni indultok, a színes úszógumik és beharapnivaló mellett ne felejtsetek otthon a naptejet, és felügyelet nélkül semmiképp ne menjetek vagy ugorjatok a vízbe! Mindenkinek jó csobbanást és szórakozást kívánok a vízparton! Ki tudja, lehet, hogy titeket is úzás közben kap el az ihlet, és ha csomagoltok rajzeszközöket, akár ott, helyben, a törölközőn száradva vagy hazaérkezésetek után ti is lefesthetitek a fürdőzős élményeiteket.

6. David Hockney: Nagyobb csobbanás (1967, akrilvászon, 96 x 96 cm)

KÉRDÉSEK: Milyen volt az ókori görögök fürdőruhája? Mit jelent a karikatúra kifejezés? Ki az az erkölcsrendész, mi volt a feladata a 19–20. századi strandokon? Milyen művészeti stílusirányzat a pop-art?

133

132

131

130

129

128

127

CE'Z

1

6

21

24

2

5

20

25

3

4

7

19

26

8

8

19

27

9

18

27

11

10

18

28

12

16

29

43

44

14

15

30

42

45

54

13

14

32

31

41

46

53

33

32

31

40

47

52

S₃₄

39

48

51

35

36

37

38

49

50

Ahoj, bátor tengerészek!
küldetésem számotokra, az
egy próba is.

Induljatok útnak, szabadjára
a teknőcöt, és térjetez vissza.

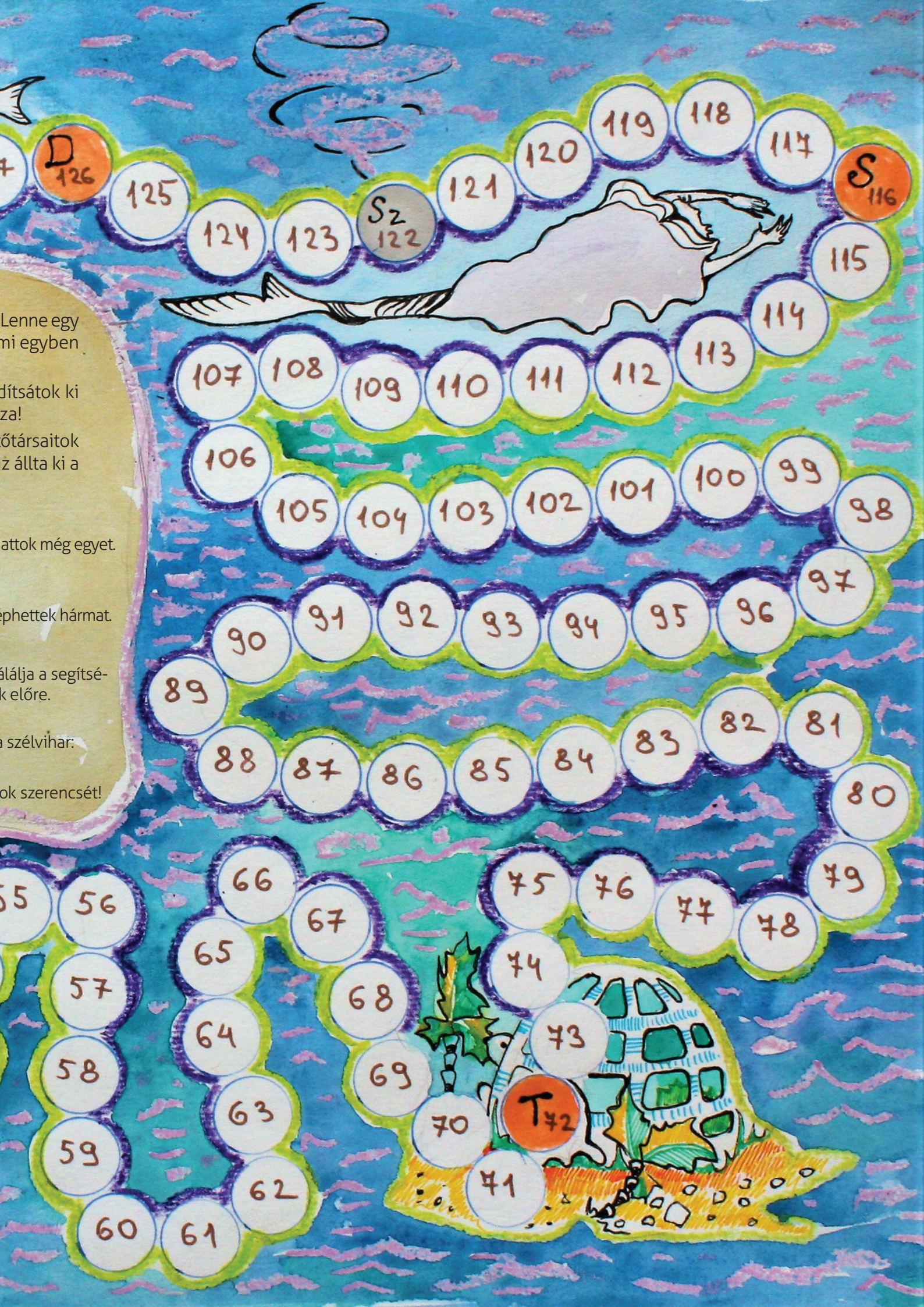
Útközben lesznek segítők
is. Aki elsőként tér vissza, az
próbát, ő a nyertes.

D A delfinnel dobhártyát

S A sellővel előre lép

T A teknőc is meghátrál
get: ötöt léphetett

Sz De vigyázzatok, ha jön a
egy körből kimaradtok.

Lenne egy
mi egyben
dítsátok ki
za!
őtársaitok
z állta ki a
attok még egyet.
phettek hármat.
álálja a segítsé-
k előre.
a szélvihar:
ok szerencsét!

Bódai-Soós Judit

A KALANDVÁGYÓ ALMAFÁCSKA

A kicsiny almafa a kertben állt, szülei között, pontosan ott, ahol kihajtott, és éppen ez volt az ő nagy problémája. Fialat volt, zsenge hajtás, egyáltalán nem nevezhető még fának, inkább csak csemetének. Alig múlt egyéves, de a kalandvágy máris hatalmas méreteket öltött szívében.

Nagyon-nagyon nehezen tűrte, hogy naphosszat egy helyben kell ácsorognia, és mindezt még csak fokozta az a tény, hogy közvetlenül mellette magasodott apja és anyja, akik lesték minden mozdulatát, és őszintén mondhatom, hogy legtöbbször rosszalló tekintettel, mert hát csemetéjük sem volt a legjobb fácska a világon, folyton izgett-mozgott, jobbra hajlott, balra dőlt. Attól féltek szülei, hogy egyszer csak a sok mozgástól gyenge kis gyökerei kiszakadnak a talajból, és akkor vége lesz ifjú hajtásuk életének.

A csemetét nagyon megviselte, hogy szülei folyton zsörtölődnek vele, sokszor kívánta azt, hogy bárcsak szárnyai lennének, mint azoknak a madárkáknak, amelyek gyakran megpihennek fiatal ágain, szeretett volna elrepülni, világot látni.

Egy tavaszi reggelen aztán egy különös madárka szállt a fácska egyik ágára, messzi vidékről jött, itt még sohasem járt, és olyan gyönyörűen, olyan szívhez szólóan énekelt ezekről a távoli tájakról, hogy barátunknak majd megszakadt a szíve bánatában, amiért ő ezt a sok csodálatos dolgot sohasem láthatja. Addig ficergett-mocorgott, te-

kergette a törzsét, amíg gyenge gyökerei tényleg meglazultak, és már alig kötötték a talajhoz.

Ezen a napon, délután, hatalmas szélvihar kerekedett a kertben, és a kis almafát, laza gyökerei miatt, könnyedén kitepte a földből, s magával repítette.

A csemete először nagyon megörült, végre, életében első alkalommal érezhette magát szabadnak: nevetve, dalolva pörgött-forgott a szél karjaiban.

Egy idő után viszont kezdett szédülni a nagy magasságtól és a sok forgástól. De igazán kétségbe csak akkor esett, amikor megéhezett, megszomjazott, és nem érezte gyökereivel a tápláló talaj biztonságát. Aggódni kezdett, mert rájött, hogy ő nem élhet a talajtól elszakítva, és így hamarosan el fog pusztulni.

Szerencsére a szél közben lecsendesedett, és amilyen hirtelen magával ragadta a fácskát, most olyan hirtelen le is ejtette. A szerencse pedig továbbra sem hagyta el, mert éppen a kertész ajtaja elé pottyant a már majdnem félholt, törekeny kalandor. A kertész nagyon szerette a fákat, ezért amint észrevette az elcsavargott almafahajtást, óvatosan karjába vette, majd visszaültette a régi helyére, szülei árnyékába, végezetül pedig alaposan megöntözte körülötte a földet.

Az ifjú fa-reménység hamarosan magához tért, s miközben gyökereit jó mélyre nyújtóztatva stabilan megkapaszkodott, örömmel üdvözölte szüleit, és soha többet nem kívánczolt el otthonról.

Marcsák Gergely

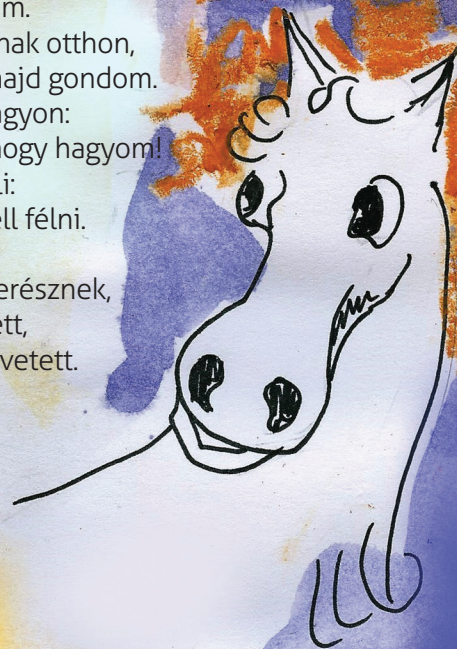
A CSIGÁK MUNKÁJA

Szántó-vető szegény csiga,
nyakában a csiga-iga,
mögötte a borona,
arra jön a rokona.
Három napja hajtasz, sógor.
Gyere, itt egy pohár jó bor!
Pihenni most nincsen idő,
nem vetek, s a dudva kinő.
Jön a Zsiga felesége:
Ennek most már legyen vége!
Itt egy tányér mamaliga,
gyere, egyél, drága Zsiga!
Édes párom, kis Gabika,
ki nyakában lesz az iga?
Hogyha most ebédelek,
parlagon a fél telek.

Csiga Gabi, szegény árva,
szalad a községházára.
Leül kicsit, úgy zihál,
elnöküknél hospitál,
alig hiszik ott, amit mond:
három napja gürcöl Zsigmond?
Tanácsnap a pénteki,
ne félj, segítünk neki.
Érkezik a sok bölcs csiga,
összeül a csiga-liga,
törik mind a fejüket,
míg egy csikó beüget:
Csiga-bölcsek, nem kertelek.
Van-e itten kert és telek?
Éppen munkát keresek,
szántok-vetek, nemesek.

Fölvidul a csigacsarnok,
földerülnek csigaarcok.
Isten hozott, drága ló,
épp egy hozzád hasonló
munkásra vár csiganépem.
Csigaelnök szól ekképpen.
Csigáirnok, gyere hát,
szerződtesd a paripát!
Mi a vágyad, zab és pajta?
Csiganyálas pecsét rajta.
De most aztán jöjj velem,
Zsigmond vár a földeken!
Zsiga nagyon elcsigázott,
napon égett, esőn ázott,
nem is hiszi, amit lát:
közeledő paripát.

Csigaelnök ül a hátán,
sajnálkozik Zsigmond láttán,
s megszólal a deres hátas,
hangja szelíd, igen nyájas:
Csiga Zsigmond, kis barátom,
elfáradtál, ahogy látom.
Menj nyugodtan, várnak otthon,
minden földre lesz majd gondom.
Csökönyös a csiga nagyon:
Dehogyan megyek, dehogyan hagyom!
Ám az elnök rábeszéli:
csikónk profi, nem kell félni.
Azóta a csiganépek
lassan csúsznak, heverésznek,
munkájuknak vége lett,
s rágcsálják, mit más vetett.

Weinrauch Katalin

RUHA-TÁR

(részletek)

Piros katicának
pöttyös a kabátja,
bizony megcsodálja
bárki, aki látja.

A csukának nem kell csuka,
hiszen nincsen lába;
uszonyán, ha cipő lenne,
nem úszna ő – járna...

Kenguru nadrágján kantár,
varrtak rá mély zsebet,
kengurufiúcska mama
zsebéből integet.

Zebra sétál a szavannán
csíkos pizsamában,
csíkos kelme a kedvence,
miért járna másban?

Hosszú lábú gólya
piros csizmájában
békák után kutat
tóparton, mocsárban.

Osvát Erzsébet

**MINEK A MEDVÉNEK
BUNDA?**

Minek a medvének bunda?

Hisz a telet átalussza.
Bebújik a barlangjába,
A hidegre fittyet hányva.
Mellette a kicsi bocsa,
Vígán horkol a sarokba.
Álmodik jó édes mézről,
Mackók kedvenc ételéről.
Csámcsog hozzá egy kicsit,
Pedig hát ez nem illik.

Pákozdi Gabriella

SZÁZLÁBÚ-BÁNAT

Láb, láb, csupa láb
kétszáz zokni
legalább
ezenfelül
kétszáz cipő
irgalmatlan nagy
hajcihó
kikötözöm
bekötözöm
húzom fűzöm
nyomom lököm
cipő
zokni
láb-galiba
– Mért nem lettem inkább csiga?

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, az Erdélyi Magyar Köz-művelődési Egyesület, a Nemzeti Művelődési Intézet és a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület *5 határon át* címmel online, interaktív honismereti vetélkedőt hirdetett a külhoni értékek megismertetéséért és megőrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért a Kárpát-medence iskolásai számára a 2020/21-es tanévben. A vetélkedő kárpátaljai koordinálását a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület végezte. Az alábbiakban a verseny utolsó fordulójára Kárpátaljáról (Bábel Sándor, Bene; Máté Linett, Nevetlenfalú; Szabó István, Harangláb) beküldött pályamunkákat mutatjuk meg az *Irka* olvasóinak, melyben helyi, kárpátaljai mondák, legendák továbbfűzése, folytatása, az eredetitől eltérő végkifejlet kitalálása volt a feladat.

Bábel Sándor

A FEHÉR-TISZA VÖLGYÉBEN

Amikor még Attila és hunjai bírták e földet, a Máramarosi-havasok között két vár állt: az egyik Tiszáé, a délceg ifjú bajnoké, a másik egy csapodár özvegyé, Izzáé. Az özvegy szemet vetett a daliás ifjúra, de Tisza egy pásztorleányba volt szerelmes. Izza vetélytársát titkon elraboltatta, és föld alatti börtönbe záratta. A pásztorleányt mindenki halottnak tartotta.

Ezután Izza minden asszonyi fondorlatát bevettette, hogy elhódítsa a deli vitézt. Igyekezete nem maradt eredménytelen, Tisza nem tudott ellenállni a bűvöletes csábításnak, elfeledte a pásztorleányt, és nőül vette a büszke özvegyet. De a kikapós nő a mézeshetek után nagyon gyorsan hűtlen lett férjéhez. Mialatt Tisza a csatamezőn tette kockára életét, ő új kedvességgel töltötte napjait.

A Havasok mindenható ura, a rémkirály előtt nem maradt titokban a dolog. A csatából hazatérő Tiszának elmondta az igazságot: neje hűtlenségét s a nagy hegyek között még életben levő hű pásztorleány sorsát. A bajnok szívébe fájdalom hasított, de nem tudott sírni. A rémkirály megszánta, és kősziklává változtatta. Elfojtott fájdalomtól könnyek özönében, vízforrásban engedte folyni. A Máramarosi-havasokban ezen forrásokból ered és csörgedez még most is a Tisza. A hűtlen özvegyet is forrásos kősziklává változtatta, de büntetésből az Iza folyó a Tisza kebelébe ömlik. A havasi rémkirály börtönéből megszabadította a pásztorleányt, s méltatlan szenvedéséért Tisza és Izza várával ajándékozta meg.

A csoda szép pásztorleány magányosan élte életét a hatalmas nagy várban, amit a Havasok mindenható urától kapott ajándékba. Nem volt ő hozzászokva ehhez a nagy pompához, hiszen pásztorleányként a hegyeken, völgyeken érezte jól magát, a szabadság volt az élete, nem a pompázatos palota bezárt termei. Nagyon egyedül érezte magát. Sokat sétált a Tisza folyó partján magányosan, sokszor gondolt régi szerelmére, akit nem tudott elfelejteni a hosszú évek alatt sem. Egyik nap, amikor a folyó azon részéhez ért, ahol az Iza folyt a Tiszába, furcsa dolog történt: a két folyó találkozásánál egy hatalmas örvény keletkezett, az örvény habjai közül pedig kiemelkedett régi szerelme, a délceg ifjú, és felé intett. A pásztorleány nem tudta, mire vélje a dolgot, nem akart hinni a szemének. Közelebb lépett a parthoz, hogy jobban láthassa: tényleg a szerelmét látja, aki után évek óta sóvárog? Az ifjú látva, hogy a pásztorleány közeledik felé, kitérte karjait, és ölelésre nyújtotta felé. A pásztorleány boldogan viszonozta rég eltűntnek hitt szerelme ölelését, és az örvény habjai között egymás karjaiban látták őket utoljára az éppen arra járó falusiak. A csoda szép pásztorleányt többé nem látták a palota folyosóin sétálgatni szomorú tekintettel, de néha, amikor az idő szép, látnak a Tisza partján egy szerelmespárt, akik boldogan sétálnak a napsütésben, aztán pedig a folyóhoz mennek, és eltűnnek a habokban.

Máté Linett

SZINEVÉRI-TÓ

...Másnap reggel Színy a sok sírást követően felriadt álmából. Felállt és látta, hogy könnyeiből egy csodálatos tó keletkezett. A túloldáról pedig nem más közeledett, mint Vér. Színy nem hitt a szemének, hogy Vér él. Vér odafutott hozzá, és megkérdezte tőle:

– Miért sírsz?

– Hogyne sírnék. Azt hittem, már nem élsz.

Ekkor Vér elmondta, hogy a pásztorsíp mentette meg az életét. Elmesélte, hogy:

– Hangokat hallva felnéztem a hegyre, és észrevettem egy nagy szikladarabot, ami felém gördült. Lábam mozdatlanokká váltak, és már azt gondoltam, hogy itt a vég. Viszont a pásztorsípom hangja miatt figyelhettem fel rám egy nagy barnamedve, aki felém tartott. Szerencsétlenségére a szikla nem engem, hanem a medvét temette maga alá. Ekkor elmenekültem a szolgálak elől, akik azt hitték, hogy a szikla végzett velem.

– Én pedig a birtokon készülődtem a veled való találkozásra. Már épp indultam hozzád, amikor meghallottam az apám beszélgetését a szolgálival. Elmondták neki, hogy sikerült téged megölni, így már nem találkozhatunk többé. Elmesélték, hogy egy nagy kősziklával vetettek véget az életednek. Azonnal ide rohantam, és láttam a vért kifolyva a szikla alól, de nem bírtam elmozdítani. Könnyeimből pedig a tisztáson ez a tó keletkezett, amit most itt látsz.

A fiatalok egymás karjába borultak, és együtt sírtak örömben. Vér megfogadta, hogy bosszút áll a grófon, de ahogy elmesélte Színynek, a lány szomorú lett. Ő is haragudott apjára, de nem akart neki rosszat tenni. Megbeszélték, hogy megleckéztetik.

A fiatal szerelmesek elmentek Vér házához, amely a Kárpátok belsejében volt, mindentől távol. Színynek nagyon megtetszett a kis faház, ahol eddig Vér egyedül élt. Eldöntötték, hogy itt fogják leélni életüket, de előtte még egyszer visszatérnek és megleckéztetik a gróft.

Egyik éjjel elmentek a gróf házához, ahol Színy az apja ablaka alatt elkezdte suttogni:

– Apám, apám! Mit tettél Vérral? Miért ölelted meg?

A gróf felébredt álmából, és látta lányát az ablakból, ahogy a tó felé siet fehér ruhában. Azt hitte, hogy lánya szelleme az, hisz halottnak vélte őt is. Hetek óta kerestette, és arra gondolt, hogy az erdőben biztos nem élte túl a sok hideg éjszakát, és a medvék is sok ember életét ontották ki.

Ekkor Vér osont az ablak alá, és így szólt:

– Gróf, miért öleltél meg? Nem gondoltad, hogy a lányod utánam jön?

A gróf ekkor ismét az ablakhoz rohant, de már csak egy fekete árnyat látott a tó felé menni síppal a kezében. Ekkor ébredt rá, hogy lánya csakis öngyilkos lehetett, hisz ez az ő pásztorának a szelleme, akit megölelt. Szembesülve a rossz tettével úgy döntött, hogy elmegy a tóhoz, és véget vet életének. Ahogy odaért, látta a fiatal szerelmeseket a parton.

Vér a sípján játszott, Színy pedig táncolt. A gróf nem tudta eldönteni, hogy ez álom vagy valóság. Látták a szerelmesek, hogy nagyon meg van rémülve a gróf, és elindultak felé, mielőtt valami butaságot csinál. Leült a partra, és sírni kezdett. Látták rajta, hogy őszintén megbánta, amit tett. Odaérve hozzá Színy leült mellé, és átölelte apját, aki bocsánatkért esedezett. Elmondta, hogy nagyon bánja, amit tett, és egész birtokát nekik adja, éljenek ott vele, és semmiben nem lesz hiányuk. Színy erre így felelt:

– Nem, édesapám. Nem megyünk veled haza. Megbocsájtjuk neked, amit Vérral tettél, de mi soha többé nem térünk haza. Új életet akarunk kezdeni. A mi kis történetünk pedig legyen másoknak is tanulság, hogy ha a fiatalok tiszta szívből szeretik egymást, senki se akarja szétválasztani őket. Ezért, ha hazamész, senkinek se mondd el, hogy élünk. Maradjon ez a mi titkunk.

A gróf elfogadta a fiatalok döntését, és búcsút vettek egymástól.

Hazaérve a tóból kiemelkedő halmon egy-egy őket ábrázoló, fából készült szobrot készíttetett, amely mai napig is ott áll. A tónak pedig a Szinevéri-tó nevet adta, amit leánya kért tőle. A titkot megőrizte, és sírba is vitte. Színy és Vér pedig soha többé nem jött vissza, de történetüket lejegyezték az utókor számára.

Szabó István

A SZINEVÉRI-TENGERSZEM

Miután Színy addig siratta a szerelmét, Vért, míg egy nagy tó nem keletkezett a könnyecseppjeiből, amit később róluk Szinevérnek neveztek el, apja, a gróf megparancsolta, vigyék vissza a lányát a kastélyba. Színy a sírást ott sem akarta abbahagyni. Apja teljesen kétségbeesett lánya miatt, mindent megadott volna, csak láthatná lányát újra nevetni és örülni a világ dolgainak.

A tó, mely a gyönyörű Kárpátok ölében volt, mélyen őrizte a hatalmas követ, mely alatt a szerelmes szív, Vér nyugodott. Az egyik éjjel tavi tündérek jöttek elő a tóból, akik meghallották a keserves sírást. Úgy döntöttek, felhozzák Vért a tó habjai közül, és életre keltik. A tündérek lementek a mélybe az ifjúért, s mire felhozták, életet lehettek belé. Vér tele volt boldogsággal, és tudta, valami csodálatos dolog történt vele. A tündérek megígérték neki, hogy az övé lehet a gróf lánya, de cserébe minden éjjel el kell nekik játszania a pásztorsípján egy gyönyörű dalt, amire ők újból

előjöhetnek a tó mélyéből. Vér teljesen új alakot öltött, így senki sem ismerhette fel.

A gróf kihirdette az uradalmában, aki mosolyt csal a lánya arcára, az elveheti feleségül, sőt, birodalma is övé lehet. Többen is érkeztek a szépséges lányhoz, egyre-másra próbálkoztak, ám a lány fájdalma hatalmasabb volt mindennél, semmi sem okozott neki örömet.

Az egyik nap megjelent Vér, aki pásztorsípjával próbált a lánynál szerencsét. A dallam hallatán a lány rögtön tudta: szerelme érkezett hozzá. Arcára hosszú idő után mosoly szökött. Színy és Vér újra egymásra talált. Szerelmük azonban nem teljesedhetett be itt, a birodalomban, ezért a tó partjára kellett menniük, hogy a tündérek kívánságát Vér minden éjjel teljesíthesse. Vér éjjelente elővette sípját, felhangzott a gyönyörű dallam, melyet élete végéig mindennap eljátszott a tavi tündéreknek. Aki itt jár, arról számol be, hogy éjjelente a mai napig hallatszik a szerelmes pásztor sípja, mely a halhatatlan szerelem jelképe lett.

Móra Ferenc

A FÚZFAHEGYI EZERMESTER

Az ablakunk alatt van egy öreg fűzfa. Éppen a hegyébe látok az emeletről. Mindig találok rajta valami néznivalót.

Ahogy a minap kikönyökölközök az ablakon, mit látok az egyik fűzfalevélen? Egy icipici hernyót. Nagy begyesen sétál a levélen előre-hátra, föl-fölemeli a fejét, és körülnéz. Ha beszélni tudna, bizonyosan ezt mondaná: „Én is úr vagyok a magam fűzfalevelén!”

Kinyújtom a kezem, barátságot akarok kötni a kis háziúrral. Csakhogy akkorra már kötelesmester lett belőle. Hajszálnál vékonyabb, pókformájú kötelet eresztett, s úgy hányt rajta a bukfcenet, mint valami cigány gyerek.

Másnap, ahogy kinézek, megint ott van a hernyó a levélen. De most már nem ugribugri kötél-táncos, hanem tudós mérnök. Méri, méri a levelet hosszában-széltében – ugyan mire méricskéli?

Egyszer csak látom ám, hogy lyukas a fűzfalevél. Kirágta a fűzfahegyi mérnök. No, gondoltam magamban, ilyen bolond mérnököt se láttam még, aki elegye maga alól az országutat. Hiszen most már mind lepotyog róla. Nem kell megijedni, nem tört neki csontja, puhára esett, másik levélre, azt is fölette, megint új tanyát keresett, s pár hét alatt lekopasztotta az egész ágat.

Akkor jöttem rá, hogy nem is mérnök ez, hanem fakopasztó.

Azonközben meg is emberkedett akkorára, mint a kisujjam. Vitéz harcos lett belőle. Zöld bársonyruhája, fehér selyem csíkos; sarkantyús csizmája nem is egy, hanem négy pár. Örültem, hogy a kardját ki nem rántotta.

Dehogyan rántotta ki, dehogyan. Meghúzódott egy nagy levélen, a fejére húzta a két szélét, s elő nem bújott onnan, akárhogy csalogatta a napsugár. Mint ha csöndes remete lett volna a szilaj vitézből!

Azért se az lett belőle, hanem takács. Szótt magának olyan paplant, hogy a lába vége se látszott ki belőle.

Telik-múlik az idő, egyszer megint kinézek az ablakon: nincs már ott se paplan, se takács. Hanem vékony selyemszálon ott lóg egy barna kis koporsó, benne van maga az asztalosmester is, bebábozott az én hernyóm.

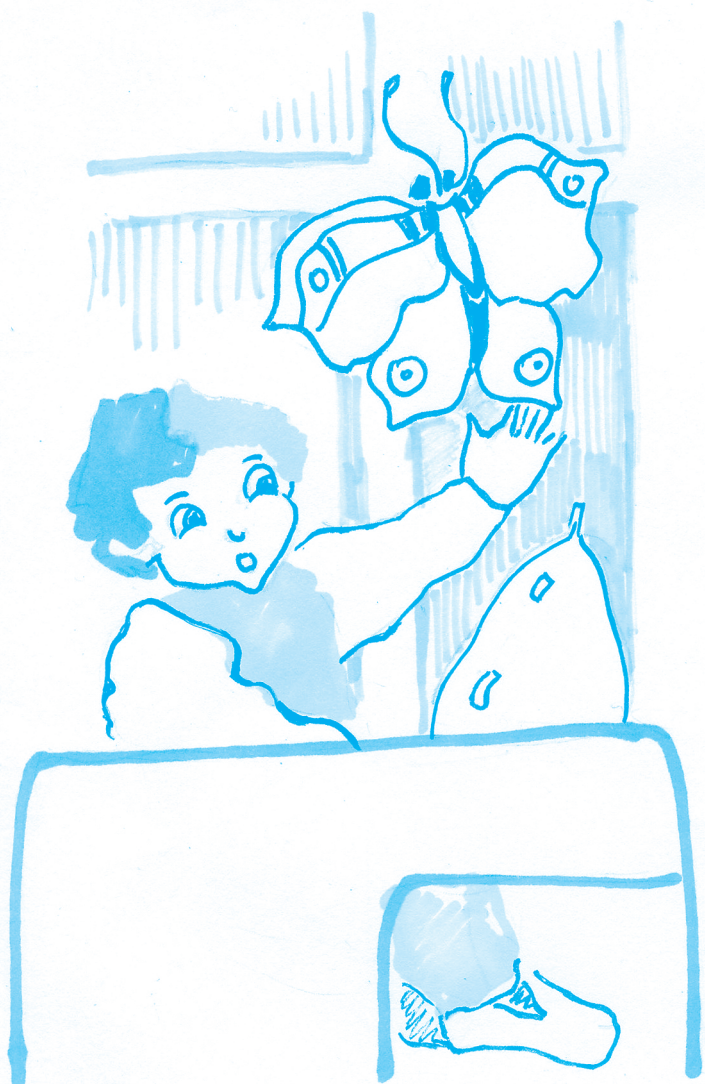
– De már csak mégse hagyom itt a szelek játékának – gondoltam magamban, s azzal leszakítottam fonaláról a bábót. El is temettem itt az íróasztalomon egy üvegharang alá. Itt nyugodhatik békességben a jámbor, míg csak jólesik neki.

Nyugodott is vagy három hétig, hanem egyszer azt veszem észre, hogy megmozdul a hernyókoporsó. Mi lesz itt, uram, teremtőm!

Az lett biz abból, hogy egyszerre szétnyílt a koporsó, s kivergődött belőle egy nagy tarka pille. Nyújtózkodott, rezgette szárnyait, s mikor föl-emeltem az üvegharangot, úgy kivágódott alóla, hogy majd kiütötte a szemem.

– Nini, hisz ez a pávaszempillangó! – kiáltottam utána, ahogy megláttam a szárnya kerek foltjait. – Gyere csak vissza, hadd beszéljek a fejeddel!

Beszélhettem én annak, kint kószolhatta már az akkor valahol a virágok mézét. De legalább arra megtanított a fűzfahegyi ezermester, hogy miből lesz a pille.

Hétfvári Andrea versei

HAJSZÉPÍTŐ MONDÓKA

Mint a patak fenn a hegyen,
olyan hosszú hajam legyen!
Mint a csillag fenn a mennyben,
olyan fényes hajam legyen!
Hömpölyögjön földön-égen,
de legalább földig érjen!

KÖRÖMVÁGÓ MONDÓKA

Ez a köröm csupa öröm,
főleg, ha megdögönyözöm!
Kisollóval kanyarítom,
reszelővel csinosítom.
Olyan szép lesz, hogy az csoda,
gömbölyűre igazítom.
Még egy perc és készre vágom,
nincs szebb köröm a világon!

KÉZMOSÓ MONDÓKA

Piszkos a tenyered, jobb és bal,
csutakold, csutakold szappannal!
Homokos, maszatos két kis kéz,
mindjárt tiszta, nézd, nézd, nézd!

Pattan a buborék, százféle,
kirepül, kirepül kék égbe.
Homokos, maszatos két kis kéz,
így lesz tiszta, nézd, nézd, nézd!

AZ ÉN CICÁM

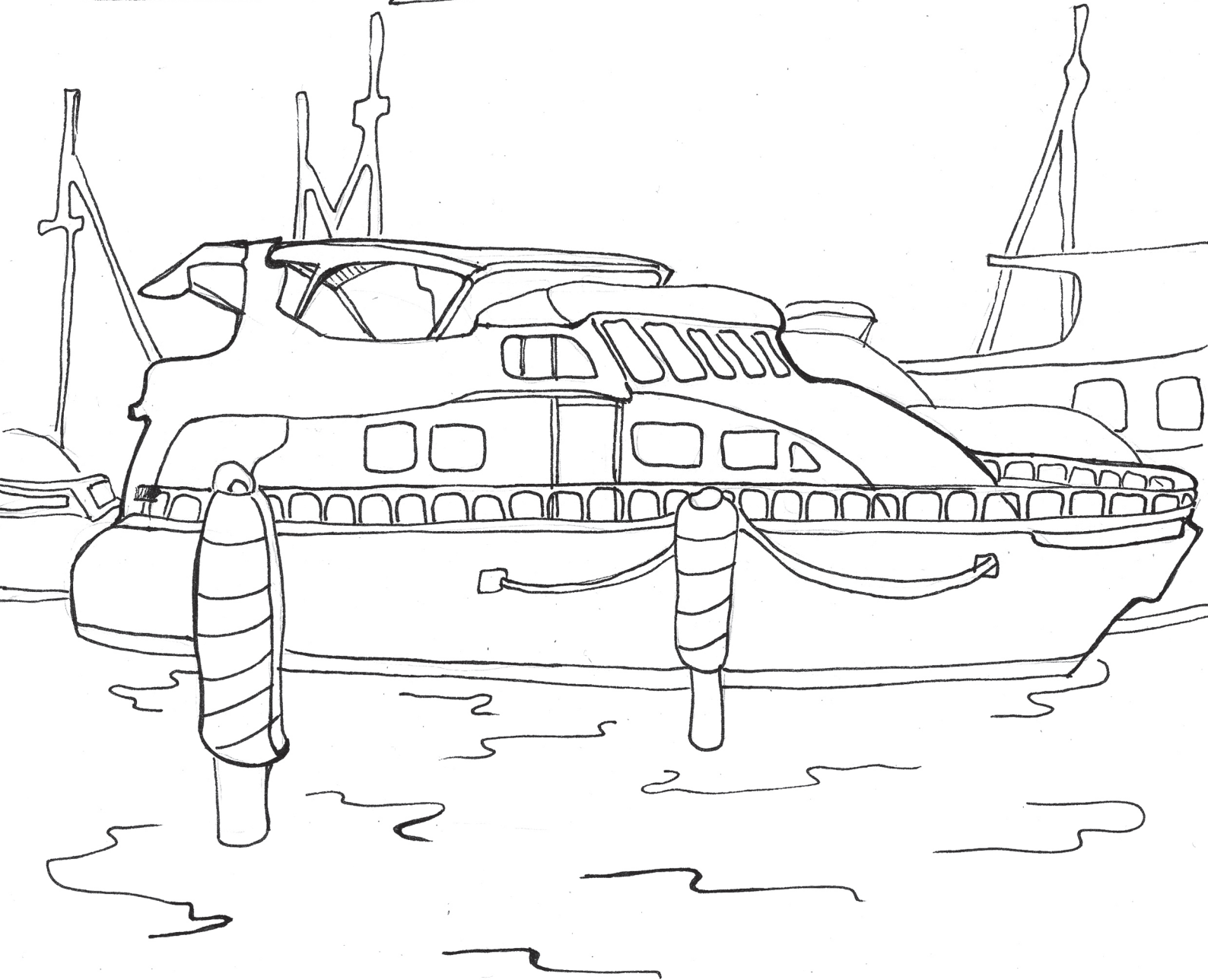
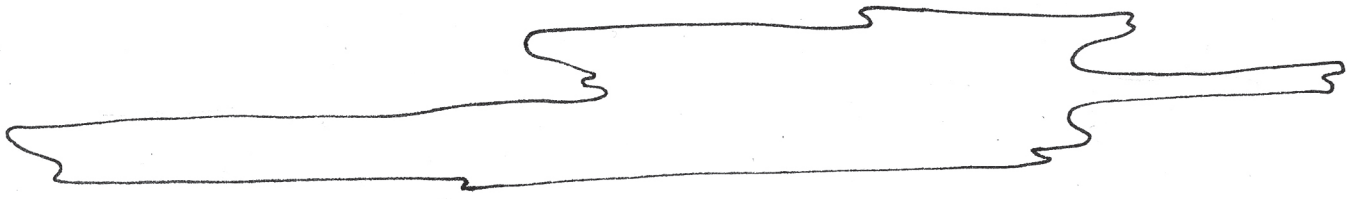
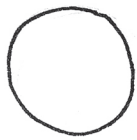
Az én cicám neve Habcsók,
szeretem, hogy olyan haspók.
Az én cicám neve Málna,
bebűjik a puha ágyba.

Az én cicám neve Rolni,
nagyon jól tud dorombolni.
Az én cicám neve Hambi,
szeret sült húsba harapni.

Az én cicám neve Sári,
jó nagyokat tud ugrálni.
Az én cicám neve Poci,
kedvence a madár-mozi.

Az én cicám neve Lujzi,
szeret velünk ujjat húzni.
Az én cicám neve Vekni,
szeret jó sok virslit enni.

Szeretem a sok cicámat,
nemcsak egyet,
hanem százat.

KI LESZ AZ ELSŐ A MENNYEKNEK ORSZÁGÁBAN?

Jézus többször elmondta tanítványainak, hogy az ő élete e földön nem fog sokáig tartani. Érezte, hogy ellenségei az életére törnek, de ő nem ijedt meg, mert hitte, hogy a lelke a mennyeknek országába jut.

A tanítványok is hittek az örök életben. Jakab és János, e két tanítvány egy időben azzal a kéréssel fordult Jézushoz, hogy tegye meg velük azt a megkülönböztetést, miszerint az Isten országában egyik Jézusnak jobb oldala, a másik pedig bal oldala mellett lehessen. Jézus azt kérdezte a tanítványoktól: „Ki tudjátok-e inni a poharat, melyet én kiíszom? Megkeresztelkedtek-e azzal a kereszteléssel, amellyel én megkeresztelkedtem?”

Miután a tanítványok mindezekre késznek nyilatkoztak, Jézus azt mondta: „Ha mindezeket

meg is teszitek, a mennyeknek országában az, hogy az én jobb vagy bal kezem mellett foglaljatok helyet, nem éntőlem függ. Az a mennyei Atya dolga.”

Máskor pedig a tanítványok arról vitatkoztak, hogy a mennyeknek országában ki lesz az első? Jézus azt mondta: „Aki tiköztetek nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok. És aki tiköztetek első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája. Az embernek fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és ő adja az ő életét sokakért.”

Isten országa nem olyan, mint a földi országok. Ebben az országban a szolgálat a legnagyobb öröm és boldogság.

ZAKEUS

Élt Jerikó városában egy Zakeus nevű vámszedő. Törpe, nagyon kis termetű ember volt. Nem szerették, sőt, gyűlölték őt, mert gazdagságát azzal szerezte, hogy embertársait megrövidítette. Azonban az emberek nemcsak ezért vetették meg, hanem azért is, mert a rómaiaknál hivatalt vállalt. Minden ilyen embert (ők publikánusoknak neveztek), aki hivatalt vállalt a rómaiaknál, megvetették, bűnösnek tartották.

Mikor Jézus Jeruzsálembé ment, Zakeus is látni akarta őt. Azonban nem láthatta az úton, mert Jézust nagy sokaság vette körül, ő pedig nagyon kis termetű volt. Zakeus a város szélén felmászott egy fügefára, hogy láthassa Jézust. Mikor Jézus meglátta a kis termetű Zakeust a fán, megszólította: „Zakeus, szállj le a fáról, mert ma nálad fogok vacsorázni!” Zakeus boldogan szállt le a fáról, és sietett haza, hogy Jézust fogadja.

Jézus ígérete szerint el is ment Zakeushoz. Zakeus érezte, hogy embertársaival szemben so-

Zakeus vasárnapja, ikon. Forrás: nyirgorkat.hu

kat vétkezett. Amint Jézust a házában üdvözölte, elmondta, hogy megbánta a vétkét, s jóvá akarta tenni. Ezért felajánlotta, hogy vagyonának a felét a szegényeknek adja, s azokat az embereket, akiket megkárosított, kárpótolni fogja. Négyannyit ad vissza mindenkinek, mint amennyit tőlük igazságtalanul elvett. Jézus örömmel hallgatta Zakeus megtérését, és azt mondta: „Ma lett üdvössége e háznak.” Jézus ellenségei pedig azt mondták: „Milyen próféta ez, hogy e bűnösökkel együtt eszik és iszik?” Jézus a kérdésre ezzel felelt: „Nem az egészségesnek, hanem a betegnek van szüksége orvosra. Az embernek fia nem az igazaknak, hanem a bűnösöknek jött a megtérítésére.”

Benczédi Pál *Bibliai történetek gyerekeknek* c. könyve nyomán

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Víz és mosakodás. A szent sátor, majd a templomban a szentély előtt vízzel telt tartályok álltak, hogy a papok megmosakodhassanak, mielőtt bemutatják az áldozatot. Ennek a szertartásnak a keresztény egyházakban a keresztvíz a megfelelője.

Vörös-tenger. Ez a tenger választja el Afrikát Arábiától. Amikor a zsidók Egyiptomból menekültek, Isten erős szelet küldött, s ez a zsidók átkelése idejére visszafújta a vizet, de az őket üldöző fáraó serege már a visszazúduló hullámokba veszett.

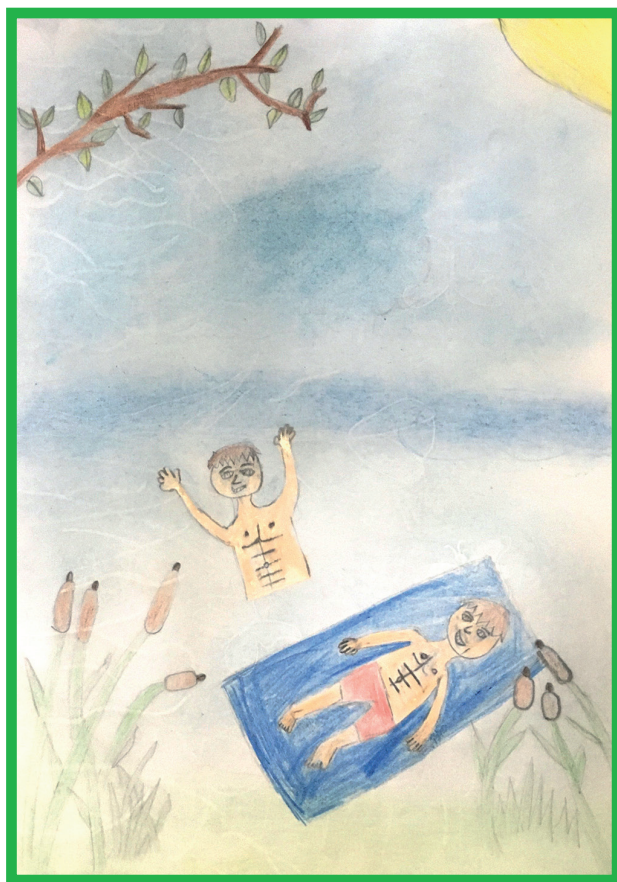
Báki Dominika, Déda

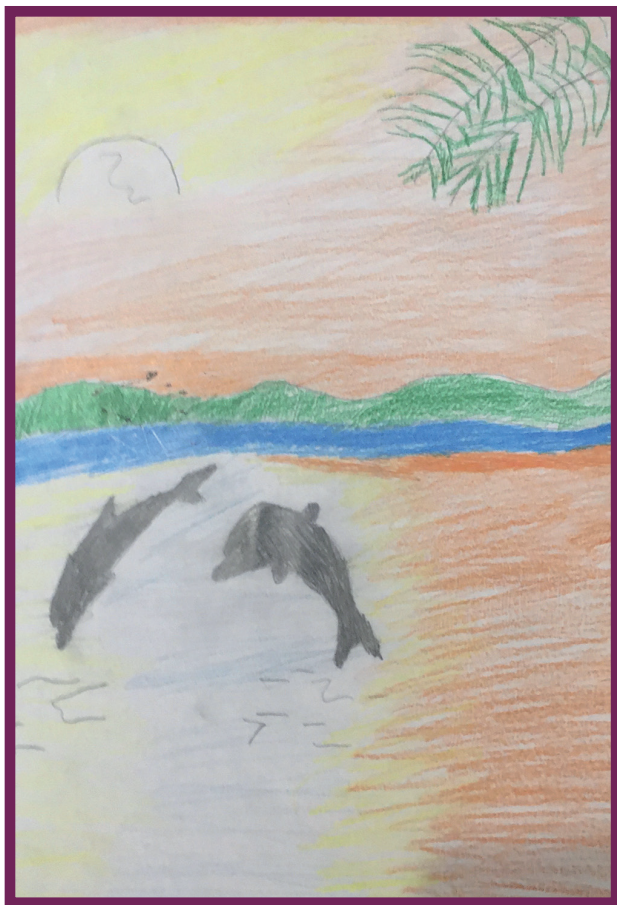
Demkó Andrea, Csoma

Demkó Anna, Csoma

Iván Milán, Déda

Turi Eszter, Déda

Kemény Kristóf, Déda

GYAKORI KONYHAI TÉVHITEK

A húst mindenképpen meg kell mosni főzés előtt

A zöldségeket és a gyümölcsöket? Igen. A húst? Nem feltétlenül szükséges, mivel az esetleges baktériumok nem csak a hús felszínén vannak. Azzal, ha alaposan megmosod a húst, valószínűleg csak azt éred el, hogy a bacik a mosogatódba fröcsögnek.

Az élesebb késsel nagyobb valószínűséggel vágod meg magad

Az étel aprításánál egy éles késsel kisebb ellenállásba ütközöl kevesebb energiabefektetéssel, így kevésbé valószínű, hogy megcsúszik a kés, és megvágod magad. Persze csak óvatosan minden késsel! Olvasóinknak azt tanácsoljuk, mindenképp felnőtt jelenlétében főzőcskézzenek!

Ha piros lé szivárog a húsból, azt jelenti, nincs megsülve

Tévhit, hogy ha a tányérodon a hús mellett találsz egy kicsi vörös tócsát, az azt jelenti, hogy a hús még nyers. Míg sokan azt feltételezik, hogy a húsból szivárgó vörös lé vér, az igazából (jó esetben) mioglobint, az izomszövetben található fehérje, és melegítés hatására így viselkedik.

A paprikában a magok a legerősebbek

Míg a paprika magjai tűnhetnek az erőspaprika legcsípősebb részének, igazából a magok közelsége a valódi legerősebb részhez az, ami becsapja a nyelved, ugyanis a magokat körülvevő membrán az, ami a legtöbb kapszaicint tartalmazza.

A leszűrt tésztát hideg vízzel kell öblíteni

Téves! Ha alaposan átmosod a leszűrt tésztát, eltávolítod róla a sót és a tésztának azon ragacsos rétegét, amelyre a szósz tökéletesen rá tudna tapadni.

A paradicsom nyersen egészségesebb, mint sütvé vagy főzve

Ne egyél kevesebb sült paradicsomot vagy paradicsomlevest csak azért, mert aggódsz, hogy a legfontosabb tápanyagokat elveszíti a feldolgozás alatt, ugyanis a paradicsomban lévő vitaminokat nem befolyásolja a hő. Sőt! A bennük lévő csodálatos antioxidáns, a likopén feldolgozva sokkal jobban hasznosul. Kemény sejtfalai miatt a friss paradicsom likopéntartalmának mindössze 4-5 százalékát tudjuk hasznosítani, de a főzés után ennek sokszorosát.

Forrás: mindmegette.hu

BANÁNOS SAJTORTAKOCKA

Ehhez a recepthez tökéletesen megfelelnek a már kissé megbarnult banánok is.

Hozzávalók a legalsó kekszes réteghez: 200 g zabkeksz, 4 evőkanál olvasztott vaj, 1 csipet só, 2 evőkanál nádcukor (sima is jó).

A sajtortaréteghez: 3 banán (érett), 250 g mascarpone, 420 g sűrített tej (cukrozott), 4 tojás, 1 csipet só, 1 kávéskanál vaníliakivonat, 1 evőkanál étkezési keményítő.

A legfelső, tejszínhabos réteghez: 300 g habtejszín, 100 g mascarpone (zsíros), 60 g porcukor, 4 gramm zselatin (+ 2 evőkanál víz).

Elkészítés: A sütőt előmelegítjük 170 °C-ra. A kekszet késszel aprítóban finomra daráljuk, hozzáadjuk a nádcukrot, és megsózzuk. Hozzákeverjük az olvasztott vajat is, majd egy 32 x 20 cm-es, sütőpapírral kibélelt hőálló tálba borítjuk. Egy kanál hátuljával elegyengetjük, és jól lenyomkodjuk. 10-12 percre sütőbe tesszük. Kivéve hagyjuk kihűlni.

A banános sajtortaréteghez az összes szükséges alapanyagot turmixgépbe tesszük, és simára turmixoljuk. Ráborítjuk a kekszes alapra, majd előmelegített 170 °C-os sütőben 40-50 perc alatt, al-

só-felső fokozaton készre sütjük. A lekapcsolt sütőben hagyjuk kihűlni, majd tegyük hűtőbe 4-5 órára.

A legfelső, tejszínhabos réteghez a tejszínt robotgéppel habbá verjük, közben fokozatosan hozzáadjuk a porcukrot. Hozzákeverjük a mascarponét is. A zselatint elkeverjük a hideg vízzel, majd hagyjuk megduzzadni, és mikróban pár másodperc alatt felmelegítjük. Keverjük el egy kevés krémmel, végül adjuk hozzá az egészhez, és keverjük el vele alaposan, nehogy csomós legyen. Tegyük a krémet hűtőbe. 15-20 perc alatt kellően megdermed. Majd halmozzuk a süti tetejére, és szépen simítsuk el.

Szeletelés előtt 1 órára tegyük hűtőbe, hogy megdermedjen.

Forrás: nosalty.hu

FEJSZÁMOLÁS

Találd meg, milyen két logikai sorrend alapján követik egymást a táblázatban lévő számok, majd keresd meg, melyik négy számnak kell kerülnie az üres négyzetekbe!

6	24	42	60	
96		132	150	126
102	78		30	

NÉVKERESŐ

A betűhalmazban legalább hét keresztnév (női és férfi) rejtőzött el. Találd meg őket! Vízszintesen balról jobbra, jobbról balra, függőlegesen fentről lefelé, letről felfelé és átlósan is haladhatsz. A nevek betűi a négyzeten belül valamelyik irány egyenes vonalában kapcsolódjanak egymáshoz!

J	G	Ó	N	C	Y	V
E	Ó	I	N	N	H	I
O	V	Z	Í	E	Í	K
I	R	F	S	R	H	T
L	A	A	I	E	E	Ó
D	Ó	R	A	F	F	R
I	S	O	J	A	L	I
K	S	I	O	Á	L	A
Ó	N	R	A	L	A	L
D	R	Á	L	I	Z	S

ÁLLATI!

Az első sorban állatneveket, a másodikban pedig értelmes magyar szavakat találsz. A feladatod az, hogy az állatnevek mindegyikét kiegészítsd egy utótaggal – egy olyan szóval, amelyik megtalálható a második sorban. Például: ló + patkó = lópatkó.

Figyelem: egy állatnévhez csak egy szó társítható, s mindegyikhez tartoznia kell valamelyiknek.

1. Liba, medve, tücsök, egér, szamár, disznó csirke, tigris, oroszlán.

2. Fogó, szívű, csíkos, létra, sor, zene, talp, tor, paprikás.

ÁLLATSEREGLLET

Vajon melyik sorban lévő négy állat neve az, amelyik a megadott szavak elé rakva összetett szót alkot vele?

...út, ...kő, ...derék, ...fogó

1. liba, madár, méh, bárány
2. madár, macska, szamár, csirke
3. egér, macska, darázs, csirke
4. szarka, macska, bárány, lúd.

SZÓKERESŐ

A hiányzó betűket bepótolva a két, még üresen lévő oszlopban egy-egy értelmes magyar szót kapsz.

Meghatározások:

1. Női név
2. Balkáni nemzetiség
3. Alul lévő
4. Nagyon hangosan kiabál
5. Csodás elemeket tartalmazó történet

1		Á	R	T	
2		L	B	Á	
3		E	N	T	
4		R	D	Í	
5		O	N	D	

Tóth Barbara, Csoma

A megfejtéseket az irka.kmpsz@gmail.com címre várjuk!

Pap Krisztina, Csoma

File András, Mezővári

Debreceni Viktória, Mezővári

Mészáros Réka, Csoma

A 2021/1. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSEI

Képrejtvények: kardigán, Babszem Jankó.

Állatos rejtvény: pénz, hóvirág, ének, citrom, cica.

Tedd össze: tolvaj, veréb, kosár, forrás, húsvét, álom, bordó, hordó, kendő.

Névsor: Éva, Ágnes, Zoltán, János, Márta, Rita.

Koordináták: liba, fóka, teve, nyúl.

A helyes megfejtést beküldők közül László Antónia (Salánk), Lengyel András (Beregszász), Kurmai Kincső (Beregszász), Baksa Zalán (Csongor) és Szarka Szilárd (Nagybereg) részesül jutalomban. Gratulálunk!

Fazekas Petra, Déda

Mészáros Balázs, Csoma

Beca Zalán, Csoma

Farkas Nátán, Beregszász

Penzenstadler Eleonor, Beregszász

Severa Teodóra, Beregszász

Tasnádi Jázmin, Csoma

Tóth László, Beregszász